

12 ביולי 2016

הרשתות החברתיות כמקור השראה, חיקוי וביטוי של מבצעי הפיגועים: המקרה של מחמד טראירה, שרצח נערה בת 13 בעת שנתה בקריית ארבע

למעלה: החדר, שבקריית ארבע, שבו נרצחה נערה בת 13 בעת שישנה (מען, 30 ביוני 2016). משמאל: פוסט שהעלה הרוצח לדף הפייסבוק שלו חמישה ימים לפני ביצוע הפיגוע. בפוסט נכתב: "המוות (הוא) זכות ואני דורש את זכותי" (דף הפייסבוק של מחמד טראירה, 25 ביוני 2016)

כללי

1. ב-30 ביוני 2016 בשעות הבוקר קפץ מחבל פלסטיני מעל הגדר ההיקפית של שכונת גבעת החרסינה, שבקריית ארבע, והתקדם כ-150 מטרים בתוך הישוב. הוא חדר לאחד הבתים הקיצוניים ודקר למוות את הלל יפה אריאל, נערה בת 13, בעת שישנה במיטתה. חברי כיתת הכוננות של קריית ארבע פרצו לבית. אחד מאנשי כיתת הכוננות נדקר בפניו על ידי המחבל ונפצע באורח בינוני. אנשי כיתת הכוננות ירו לעבר המחבל והרגו אותו.

2. המחבל, שביצע את פיגוע הרצח בקריית ארבע הוא מחמד נאצר מחמוד טראירה, בן 19, מהכפר בני נעים, שבדרום הר חברון. מחמד טראירה נטש את לימודיו בכיתה ט' ומאז עבד בקונדיטוריה בכפרו במשך כשנתיים. לאחר מכן עבד בקונדיטוריה ליד דורא, שממערב לחברון. מחמד טראירה הינו בן דודו של יוסף וליד מצטפא טראירה, מהכפר בני נעים, שנורה למוות בעת פיגוע דריסה בכניסה לקריית ארבע ב-14 במרץ 2016.¹

¹ ב-14 במרץ 2016 ניסו שני פלסטינים לדרוס אזרחים ישראלים, שעמדו בתחנת הסעה, סמוך לצומת אליאס בכניסה לקריית ארבע. במהלך ניסיון הדריסה הם ירו לעבר הישראלים. חייל אחד נפצע מירי. כוח צה"ל, ירה לעבר המחבלים והרג אותם. ברשותם נמצאו תת מקלע מאולתר מסוג קארל גוסטב ואקדח. בזמן הטיפול בזירת האירוע הגיח כלי רכב פלסטיני נוסף ודרס קצין צה"ל. הקצין וחייל נוסף נפצעו באורח קל. הדורס הנוסף נורה ונהרג אף הוא. הדורס הנוסף היה יוסף וליד מצטפא טראירה, בן דודו של הרוצח מקריית ארבע.

מימין: כרזת אבל מטעם תנועת חמאס במחוז חברון על מותו של "שהיד פלסטין" מחמד נאצר טראירה מהכפר בני נעים (דף הפייסבוק של תנועת חמאס במחוז חברון, 1 ביולי 2016). משמאל: תושבי הכפר בני נעים מתגודדים סביב ביתו של מחמד טראירה טרם הגעת כוחות צה"ל למקום (דף הפייסבוק QUDSN, 30 ביוני 2016)

3. מעיון בדפי הפייסבוק של מחמד טראירה (שהורדו מהרשת זמן קצר לאחר הפיגוע) עולה, כי מאז חודש מרץ האחרון הוא החל לכתוב על תחושות הכאב והאובדן לאחר מות בן דודו. הוא גם תלה בחדרו כרזות לזכרו. מאוחר יותר הוא הושפע גם ממותה של בת כפרו מג'ד אלח'צ'ור, אשר ביצעה פיגוע דריסה ב-24 ביוני 2016 בצומת הכניסה לקריית ארבע². חמישה ימים לפני ביצוע הפיגוע בקריית ארבע העלה המחבל פוסט בדף הפייסבוק שלו בו כתב: "המוות (הוא) זכות, ואני דורש את זכותי".

4. דפי הפייסבוק של המחבל מחמד טראירה שימשו עבורו כלי להעברת מסרים ומתן ביטוי לרחשי ליבו. נראה כי למרות שעזב את לימודיו הוא ניחן בכושר כתיבה ועל כך מעידים שירים שכתב. דפי הפייסבוק מעידים כי הוא היה פעיל מאוד בשעות הלילה המאוחרות. כך למשל הוא מגיב לחבריו בשעה 4:37 לפנות בוקר (אפשר והדבר נבע מאופי עבודתו בקונדיטוריה). מבדיקה של הקבוצות בהן היה חבר ניתן ללמוד כי הוא התעניין גם בנושאים המעסיקים את בני גילו כולל צפייה באתרי בידור ואופנה.

5. ניתוח דפי הפייסבוק של מחמד טראירה בחודשים שקדמו לביצוע הפיגוע עולים כמה מאפיינים:

א. הזדהות עם קרוב משפחה ובת הכפר, שנהרגו במהלך פיגועים ופיאור דמותם ומעשיהם: בדף הפייסבוק של מחמד טראירה ניתן לראות כי מאז חודש מרץ 2016 במהלכו נהרג בן דודו יוסף וליד מצטפא טראירה בעת שנסה לבצע פיגוע דריסה, השתנה אופי הפוסטים בדפי הפייסבוק שלו. החל מתקופה זו הוא החל לכתוב על תחושות הכאב והאובדן בעקבות מות בן דודו אותו כינה "השהיד הגיבור". קרוביו מעידים, כי בנוסף לכך הוא גם תלה בחדרו כרזות לזכרו. מאוחר יותר הוא הושפע גם ממותה של מג'ד אלח'צ'ור בת הכפר בני נעים במהלך פיגוע

² מג'ד אלח'צ'ור ביצעה פיגוע דריסה בטרמפיאדה, שבכניסה לקריית ארבע. בפיגוע נפגעו באורח קל שני ישראלים. היא נורתה ונהרגה.

דריסה אותה כינה "אחות גיבורה". בדפי הפייסבוק שלו הקדיש טראירה לשניים **שירים ואמירות שונות המפארים את מעשיהם.**

ב. **רצון להיהפך לשהיד ושאיפה להיכנס להיסטוריה של העם הפלסטיני:** בפוסטים שהעלה מחמד טראירה, בעיקר החל ממרץ 2016, הוא הזכיר לא אחת את רצונו **להקריב את עצמו ולהפוך לשהיד.** הוא הדגיש יותר מפעם אחת כי **בכוונתו ללכת בדרכם של בן דודו ושל מג'ד אלח'צ'ור,** שנהרגו במהלך פיגועים נגד ישראל, ולהפוך לשהיד. במספר פוסטים הוא **קרא גם לאחרים ללכת בדרכו לדבריו "כדי להיכנס להיסטוריה"** [של העם הפלסטיני].

ג. **מניעים ונטיות פוליטיות:** אנו מתרשמים כי המניעים הבסיסים של מחמד טראירה היו **מניעים פלסטינים-לאומיים.** הוא מתח ביקורת על אבו מאזן בשל יחסו לירושלים והביע געגועים לערפאת. למרות שחמאס הזדרזה לפרסם הודעת אבל על מותו לא נמצאו בדפי הפייסבוק של מחמד טראירה ביטויי הזדהות עם חמאס או עם ארגוני טרור אחרים.

ד. **בדף הפייסבוק לא ניכרו סימנים להיותו של טראירה מוסלמי אדוק:** בתמונת הפרופיל שלו הוא מופיע בתספורת מעודכנת של צעירים חילוניים בני גילו; התכנים העולים בהתכתבויות עם חבריו אופייניות לדפי פייסבוק של בני גילו; הוא צפה באתרי בידור ואופנה בדף הפייסבוק של אוניברסיטת אלקדס והתעניין באתרי חדשות. עם זאת, כמו מחבלים שקדמו לו, הוא עשה לעיתים שימוש בטרמינולוגיה אסלאמית והעלה כרזות בהן ציטטות של פסוקי קוראן, בעיקר כאלה המדברים על המוות וההגעה לגן עדן.

6. בבחינת דפי הפייסבוק של הרוצח מחמד טראירה נמצאו איפא **מאפיינים דומים לאלו של צעירים אחרים, שביצעו פיגועי דקירה, דריסה וירי בחצי השנה האחרונה** (רשימת פרסומי מרכז המידע בנושא זה, ראו נספח ב'). עיקרם: **תהליך ממושך של "הבשלת" רעיון הפיגוע** (שבועות ולעיתים חודשים), לעיתים בעקבות מותו של חבר או בן השכונה\מחנה הפליטים או קרוב משפחה; **אורח חיים חילוני, שניהלו מבצעי הפיגועים; שימוש במוטיבים אסלאמיים בדבר ההקרבה למען אלה (שהאדה) ושכרו של השהיד בגן העדן; מתיחת ביקורת כלפי אבו מאזן אך ללא הזדהות עם חמאס או עם ארגוני טרור אחרים** (דוגמאות לפוסטים, שהעלה מחמד טראירה, ראו נספח א').

דוגמאות לפוסטים שהעלה המחבל מוחמד טראירה

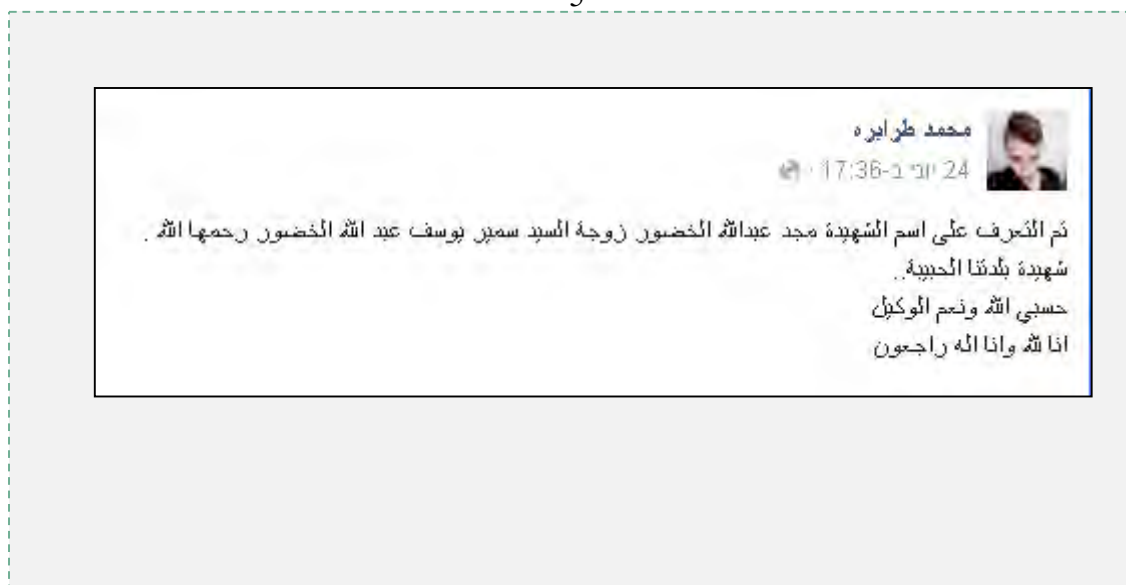
1. בימים שלפני ביצוע הפיגוע העלה מוחמד טראירה כמה פוסטים המעידים על כוונתו לבצע פיגוע ולמות כשהיד. ארבעה ימים לפני ביצוע הפיגוע (26 ביוני 2016) העלה פוסט שהיה גם האחרון שהעלה הדף הפייסבוק שלו, בו הוא קורא לבצע פעולות כדי להיכנס להיסטוריה:

"צדאם – (הוא) שם שכל העולם מפחד ממנו. היטלר- הוא זה שרצח יהודים ברבע שפם. ניוטון – הוא זה שגילה את כוח המשיכה של כדור הארץ. אלקד'אפי- הוא זה שהצחיק את עמי הארץ. גורג' בוש- (הוא) האיש שבני האנוש שונאים אותו. בן לאדן- (הוא) האיש אשר הרס את גורדי השחקים אמריקה. אופרה- (היא) האישה העולם אוהב אותה. צ'ה גווארה- (הוא) זה שייסד את ההפיכה בכדור הארץ. אני (קרי, מוחמד טראירה)- מי שעושה לחיים טעם טוב יותר. אתה (פונה לקורא) – לא עשית מאומה. אתה רק קורא !!! אחי, עשה משהו, והיכנס עימנו להיסטוריה".

"...אחי, עשה משהו והיכנס עימנו להיסטוריה".

2. בעקבות פיגוע הדריסה שביצעה מג'ד אלח'צ'ור מבני נעים בצומת הכניסה לקריית ארבע העלה מוחמד טראירה העלה מספר רב של פוסטים. בפוסט הראשון שעלה שעות ספורות לאחר ביצוע הפיגוע דווח, כי מבצעת הפיגוע ("השהידה") הינה מג'ד עבדאללה אלח'צ'ור, אשתו של סמיר יוסף עבדאללה אלח'צ'ור, המתגוררת בכפר בני נעים.

השהידה מג'ד אלח'צור מבני נעים, הינה זאת [שביצעה את פיגוע הדריסה].

3. ביום שלמחרת העלה פוסט שכתב בו שיר הלל ושבח למחבלת מג'ד אלח'צור. בתחילת דבריו מבקש המחבל טראירה מהעט (בו הוא כותב) לכתוב את שמה (של המחבלת מג'ד אלח'צור) בשורות היפות ביותר. שואל "לאן הלכת והשארת בתוכנו את הכאב. הלכת בפתאומיות כהרף עין". מציין, כי שמה הפך להיות אות ודגל וכי עם מותה נפוצו באדמת המולדת ריח המוסק והענבר. מציין בשירו כי מג'ד הינה הגאוה. ירושלים גאה בה (דף הפייסבוק של מחמד טראירה, 25 ביוני 2016) יש לציין כי בשיר שכתב הקפיד לשמור על עקביות בסיומת כל שורה. לאורך כל השיר שורה ראשונה מסתיימת באות "ר" והשורה השנייה באות "מ".

האדרת השהידים: שיר הלל ושבח למחבלת מג'ד אלח'צור, שביצעה פיגוע דריסה.

4. כשעה לאחר מכן כתב "המוות (הוא) זכות ואני דורש את זכותי" שני פוסטים נוספים שהעלה שעות ספורות לאחר מכן הכילו כרזות המפארות את פיגוע הדריסה, שביצעה המחבלת. כותרת שתי הכרזות: "האחות הגיבורה. מג'ד אלח'צור".

" המוות (הוא) זכות ואני דורש את זכותי".

כרזות לזכרה של מג'ד אלח'צ'ור, "האחות הגיבורה".

5. ב-19 ביוני 2016 העלה מחמד טראירה פוסט בשלהי חודש רמצ'אן אליו צירף תמונות מהלוויית בן דודו יוסף וליד טראירה. בפוסט כתב כי בצל שמחת החודש הוא מבקש לזכור את השהידים. בסוף דבריו מבקש להתפלל עליו ומציין כי הוא מתגעגע אליו. בו ביום הוא מעלה פוסט נוסף בו הוא שואל את חבריו שאלה לשונית מתחכמת בשפה הערבית. האם ייצור חשמל זו לידה טבעית או לידה באמצעות ניתוח תוך שימוש בפועל בערבית "ולד" שהוא בעל שני מובנים: להוליד וגם לייצר.

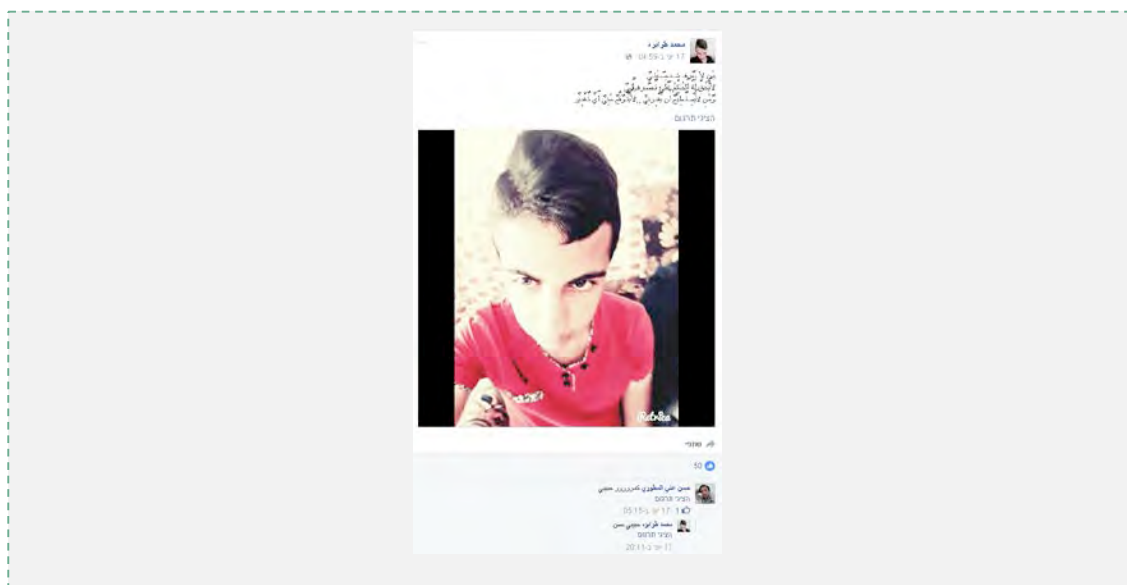
תמונות מלווית בן הדוד יוסף וליד טראירה, שנהרג בעת ביצוע פיגוע דריסה בכניסה לקריית ארבע.

6. ב-22 במאי 2016 העלה סרטון בדף הפייסבוק שלו מהלוויית בן דודו יוסף וליד טראירה. בפוסט כתב: "אללה ירחם עליך יקירי. בגן עדן משכבך, בעזרת האל, השהיד הגיבור יוסף וליד טראירה".

"...בגן העדן משכבך, בעזרת האל, השהיד הגיבור יוסף וליד טראירה."

7. יומיים קודם לכן ב-17 ביוני 2016 העלה תמונה שלו בה הוא נראה לבוש חולצה אדומה ומסופר בתספורת עדכנית לבני גילו. חברו מגיב לתמונה שהעלה בקריאה "לצלם". טראירה עונה לו כי מי שלא מכיר את אישיותו לא יכול לשלוט על התנהגותו, ומי שלא יכול להעריך אותו שלא יצפה ממנו הערכה כלשהי (דף הפייסבוק של מחמד טראירה, 17 ביוני 2016). ב-15 ביוני העלה פוסט נוסף בו כתב כי "העישון מזיק לבריאות".

מחמד טראירה בתספורת עדכנית לבני גילו

8. ב-17 במאי 2016 העלה מחמד טראירה שלושה פוסטים ושתי כרזות העוסקות במוות: כרזה, שעליה הכיתוב: "כל נשמה טועמת את המוות" וכרזה בה נכתב: "אנו לאללה ואליה אנחנו שבים. הווי הנפש הרגועה. חזרי אל ריבונך כשאת מרוצה. היכנסי עם עובדי האל שלי היכנסי לגן העדן שלי. הנצח לאללה" (דף הפייסבוק של מחמד טראירה, 17 במאי 2016). בנוסף העלה באותו יום פוסט בו תמונת בן דודו שנהרג והכיתוב: "הווי דוד. מסור דרישת שלום ליוסף. מסור דרישת שלום (למחמד) ולדוד חסן. תנוחו על משכבכם בגן העדן. בעזרת האל ניפגש בגן העדן הנעים" (דף הפייסבוק של מחמד טראירה, 17 במאי 2016).

מימין: "...כל נשמה טועמת את המוות...". משמאל: "...אנו לאללה ואליה אנחנו שבים.."

מימין: בן הדוד יוסף וליד טראירה, שביצע את פיגוע הדריסה בכניסה לקריית ארבע: "אלוהים [ביא לכך] שתנוח על משכבך בגן עדן... ובעזרת אללה ניפגש בגן העדן הנעים".

9. ב-3 במאי העלה כרזה בה תמונה של פצוע בבית חולים אליה מתלווה הכיתוב: ... "חלומי פשוט... בית חולים + מיטה, ורופא שאומר איבדנו את החולה". על זה מגיב טראירה: "הוי אלוהים זהו חלומי". באותו יום העלה כרזה נוספת בה נכתב "מכור את העולם! ושלם את מחירו". על כך, הוא הגיב: "נמאס (לי) מהעולם ומאנשיו".

מימין: "הרופא אומר, שאיבדנו את החולה..." התגובה: "הו אלוהים, זהו חלומי..". משמאל: "מכור את העולם ושלם את מחירו".

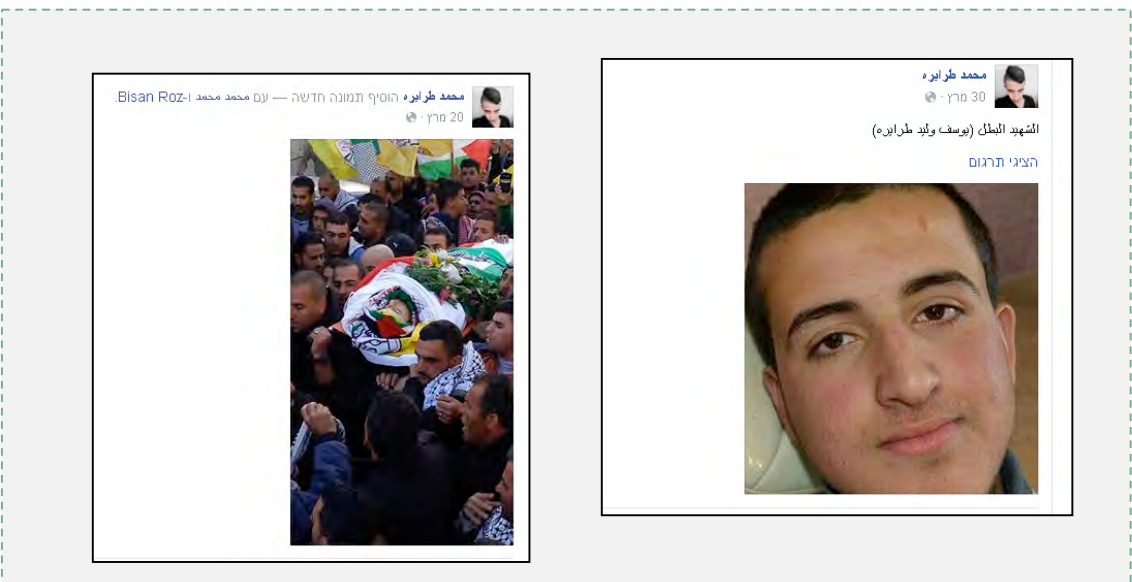
10. ב-30 באפריל 2016 העלה טראירה פוסט בעל אופי פוליטי. בפוסט כוס קפה בה נראית מפת פלסטין מצוירת בתוך קצף של כוס קפה ונכתב: "פלסטין (היא) כמו קפה. חייה מרים, אולם כולם אוהבים אותה". על כך, הוא מגיב: "(אני) פלסטיני ויש לי כבוד עצמי". ב-21 באפריל העלה טראירה כרזה בה נראה חמוש רעול פנים אוחז בידו רובה M-16. על גבי הכרזה נכתב: "אם אתה לא מחברון, מספיק לך הכבוד, שבו אתה מוכר".

11. ב-28 במרץ העלה פוסט קצר בו כתב "מי שלא מת בחרב ימות בדרך אחרת. סיבות מגוונות למוות. המוות אחד הוא".

מימין: "פלסטין היא כמו הקפה, חייה מרים, אולם כולם אוהבים אותה". משמאל: "אם אתה לא מחברון, מספיק לך הכבוד שבו אתה מוכר".

12. ב-30 במרץ 2016 הוא שב והעלה את תמונת בן דודו יוסף טראירה והוסיף: "השהיד הגיבור יוסף וליד טראירה". ב-20 במרץ 2016 העלה תמונה מהלווייתו של בן הדוד.

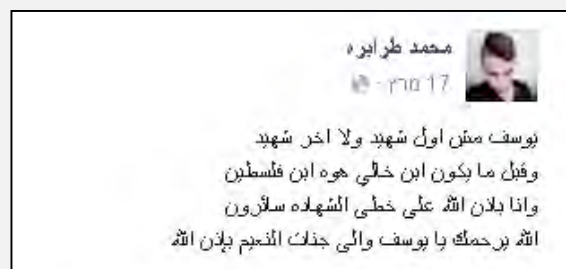
מימין: "השהיד הגיבור יוסף וליד טראירה". משמאל: תמונות מהלוויה.

13. ב-19 במרץ 2016 העלה תמונה של אביו של מחמד טראירה בו הוא מבקש ממנו, שלא לבכות על אובדן בנו מכיוון שבנו יוסף טראירה מת כשהיד.

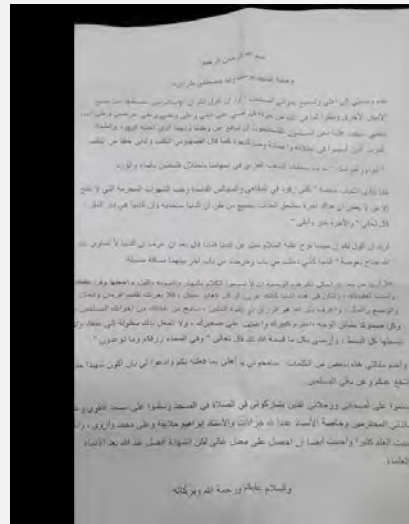
"הני אבי השהיד, אל תבכה, שכן אתה יודע כי יוסף [בנך] מת כשהיד".

14. ב-17 במרץ 2016 העלה שני פוסטים באחד כתב "יוסף (טראירה) אינו השהיד הראשון וגם לא השהיד האחרון. לפני שהוא בן דודי הוא בן פלסטין. אנו בעזרת האל הולכים בדרך השאדה [ההקרבה למען אללה]. שאלוהים ירחם עליך יא יוסף תנוח בגן העדן הנעים בעזרת האל". הפוסט השני הוא כרזה הקוראת להתאבל על מותו של יוסף טראירה.

מימין: "... אנו בעזרת האל הולכים בדרך השאדה" [ההקרבה למען אללה]. משמאל: "...אנו [שייכים] לאללה ואליו אנו שבים...".

15. ב-15 במרץ 2016 יום לאחר מותו של בן דודו העלה לדף הפייסבוק שלו את הצוואה שהשאיר בן הדוד טרם יצא לבצע את הפיגוע. באותו יום גם העלה פוסט בו תמונת בן דוד על רקע המילים: "זהו השהיד הגיבור אשר מת כשהיד ביום שני ה-14 במרץ 2016 וציטטה של פסוק ידוע מהקוראן: "אל תחשיבו את המתים למען אללה כמתים, הם חיים אצל ריבונם ומקבלים את שכרם... " (סורה 3, סורת אלעמראן, פסוק 169)

מימין: הצוואה שהשאיר בן הדוד לפני צאתו לבצע את הפיגוע. משמאל: "אל תחשיבו את המתים למען אלהה כמתים, אלא הם חיים אצל ריבונם ומקבלים את שכרם".

16. קודם למותו של בן דודו העלה מחמד טראירה כמה פוסטים שעסקו במסגד אלאקצא. כך למשל ב-2 במרץ 2016 העלה פוסט עם בו נכתב: "אנחנו פלסטינים, אלאקצא מסגדנו, השחרור משימתנו, לשוב [הכוונה ל"זכות השיבה"] שבים מילתנו, אנו לא מוותרים זה המשפט שלנו, אנו הכבוד של אומתנו, בשמחת הניצחון נזיל דמעתנו ונרקוד (ריקוד) דבקה, זהו בקיצור סיפורנו!" ב-25 בפברואר 2016 העלה טראירה כרזה בה נמתחת ביקורת על אבו מאזן ויחסו לירושלים: "ירושלים דרך ההיסטוריה. כבש אותה עמר בן אלח'טאב. שחרר אותה צלאח אלדין אלאיובי. פגע בכבודה מחמוד עבאס". לפני כן העלה מחמד טראירה כרזה שבה הביע געגועים לערפאת.

מימין למעלה: "...אנחנו פלסטינים, אלאקצא מסגדנו, השחרור משימתנו...". משמאל למטה: מחמוד עבאס, "פגע בכבודה [של ירושלים]".

המחבל מחד טראירה העלה תמונה של יאסר ערפאת עולה למסוק. על התמונה נכתב: "ביום בו עף מסוק זה (קרי נפטר ערפאת) עפה המולדת!" (דף הפייסבוק של מחד טראירה, 16 בפברואר 2016).

17. מחד טראירה העלה לדף הפייסבוק שלו כרזה המציגה זירת עימותים בין הפלסטינים לבין כוחות הביטחון הישראליים. על גבי הכרזה נכתב: "ניפול כשהידים פצועים ואסירים, ולא תיפול מולדתנו".

"ניפול כשהידים, פצועים, ואסירים, ולא תיפול מולדתנו".

פרסומים של מרכז המידע המנתחים דפי פייסבוק של מחבלים, שביצעו פיגועים בחודשים האחרונים

1. **31 בינואר 2016** - הרשתות החברתיות כמקור השראה וחקיוי למבצעי הפיגועים: המקרה של עבאדה אבו ראס המחבל, שביצע את פיגוע הדקירה בגבעת זאב
2. **2 בפברואר 2016** - הרשתות החברתיות כמקור השראה וחקיוי למבצעי הפיגועים: המקרה של אמג'ד ג'אסר סכרי, פעיל במשטרה הפלסטינית, שביצע את פיגוע הירי בבית אל
3. **18 בפברואר 2016** - הרשתות החברתיות כמקור ביטוי והשראה למבצעי הפיגועים: המקרה של נהאד ראא'ד ואכד, שיחד עם חברו ביצע פיגוע ירי לעבר כוח צה"ל בצפון השומרון.
4. **28 בפברואר 2016** - הרשתות החברתיות כמקור השראה וחקיוי למבצעי הפיגועים: המקרה של שני הנערים הפלסטינים, שביצעו את פיגוע הדקירה בסופרמרקט באזור התעשייה "שער בנימין.
5. **22 במרץ 2016** - הרשתות החברתיות כמקור השראה וחקיוי: ממצאי בדיקת דפי הפייסבוק של מספר מחבלים, שביצעו לאחרונה פיגועי ירי, דריסה ודקירה.